

“Convergència ha de deixar d’actuar com un ‘lobby’ i fer de partit nacional”

Oriol Pujol i Ferrusola (Barcelona, 1966), portaveu del grup de CiU al Parlament de Catalunya. És secretari executiu a CDC. El cinquè fill de l'ex-president fa temps que és un pes pesant a la direcció de Convergència. I és un dels principals defensors de la proposta, encara per definir, de la casa gran del catalanisme, llançada fa cinc mesos per Artur Mas.

Com us expliqueu que la força majoritària del catalanisme no hagi reudibilitzat allò del *català empenyat*?

—Les eleccions són diferents si es fan en clau d'estat o en clau nacional. En segon lloc, més que en qualsevol altra, que jo recordi, aquesta campanya ha estat una campanya de sentiments. Un sentiment totalment sense complexos del PP, enarborant la nova Espanya, amb un nacionalisme espanyol orgullós d'ell mateix. Davant d'això, els socialistes han sabut explotar un sentiment anti-PP i tot allò que representa. Aquests dos partits no han confrontat models diferents —francament, no els sabia reconèixer; em costa, per exemple, de recordar cap proposta del senyor Zapatero!—, sinó que han confrontat emocions i sentiments. Ara, és molt sorprenent que un partit de govern hagi volgut capitalitzar un sentiment d'*anti*, per comptes de la seva pròpia gestió de govern.

En vista d'això, és clar que a Catalunya nosaltres no hem sabut aglutinar aquell electorat provinent d'allà on el front del catalanisme ha fallat més, bàsicament el d'ERC, i que molta gent ha vist en Zapatero una eina millor per a aturar el PP. És a dir, ha pogut més la por al PP que no la necessitat de fer respectar el país.

—El fet és que avui la representació dels partits catalans amb grup propi a Madrid és de les més baixes. De fet, més enllà de la patacada d'ERC i la baixada d'ICV, CiU és molt lluny dels divuit diputats que havia arribat a tenir. En què falla el catalanisme, que vagi perdent pisto-nada a les Corts?

—N'ha perdut, sí. Però a tot l'estat, tot allò que no ha estat PP i PSOE ha anat avall. Tots i, en el millor dels casos, CiU i BNG s'han mantingut. No és tan sois una qüestió del catalanisme polític. Per tant, el procés d'arrossegar la gent en aquest xoc de sentiments que deia, ha arrossegat al vot útil a tot Espanya. Això li ha passat a IU, PNB, CHA, etc.

Per tant, en l'anàlisi, és important de remarcar que aguantem el xoc. Ara, és evident que el catalanisme, en conjunt, minva. De manera que és evident que el catalanisme necessita un punt de sacsejada i de modernització. Quan Artur Mas fa la proposta, el 20 de novembre passat, del concepte de la casa gran —la refundació, de fet, del catalanisme— identifica un problema i apunta unes vies de resposta. És a dir, el catalanisme, de bé no en va.

—Però això ho diu pràcticament tothom.

—Sí però la gràcia del plantejament de CiU, en aquest cas d'Artur Mas, és

que la diagnosi la fa i comença actuar d'acord amb aquesta diagnosi. Una diagnosi que assumeix que hi ha coses que potser no hem fet prou bé. Però també és veritat que hi ha un desencís global, en el qual tu no pots haver alimentat una bèstia, uns sentiments, unes emocions i després frustrar-los.

Ja vam advertir que segons quines declaracions i gestos d'un catalanisme molt dur i contundent, com el d'Esquerra, podien abocar a la frustració. I en gran part, crec que els resultats del 9 de març es poden explicar per això.

Allò que se n'ha dit *català empenyat* no ha trobat prou fórmules que el representin, inclosos nosaltres i tot. Però és evident que, malgrat aquells que, com ERC, ens van proposar que amb ells aniríem a la lluna, resulta que ara s'ha vist que no tenim ni coet. A més, s'ha vist que s'ha fet miques aquella estratègia, que alguns defensaven, d'avançar nacionalment tenint el catalanisme de CiU a l'oposició i el catalanisme d'ERC al govern, en forma de tripartit. En canvi, ha passat que s'ha afeblit el catalanisme que ara governa, i s'ha enfortit una opció que no és catalanista, però molt que s'hi vulgui fer passar.

—Molt bé, el catalanisme no va bé. Però quina part pot fer, o li pertoca de fer, a CiU.

—Intento diferenciar aquí el que semblen i el que crec que som. I crec que la gent pensa de nosaltres que hem perdut autenticitat com a formació política. Consideren que “som inequívocament els qui defensem Catalunya”. Tot i que en els darrers anys ha aparegut un “però”. I se'ns afegeix perquè abans moltes coses se'ns pressuposaven per molt que no les diguéssim. Es visualitzaven amb la nostra acció de govern, que donava a entendre moltes coses que es feien, però que no es deien.

En segon lloc, tot el procés de l'Estatut ha fet que ens percebessin com a gent amb excés de tacticisme. I no és

cert. Però alguna gent ho ha percebut, o és la llufa que ens han penjat unes altres formacions, que ens han volgut fer aparèixer com si juguéssim a curt termini, per ganes de voler tocar poder.

Això va començar a passar quan érem al govern, ja. És la mateixa interpretació que es va fer quan vam pactar amb el PP: molta gent va interpretar que teníem més interès en el manteniment del poder que en Catalunya. I, poc o molt, conserven aquesta estratègia, perquè el PSC, sobretot, continua jugant a anar repetint "CiU-PP, CiU-PP..."

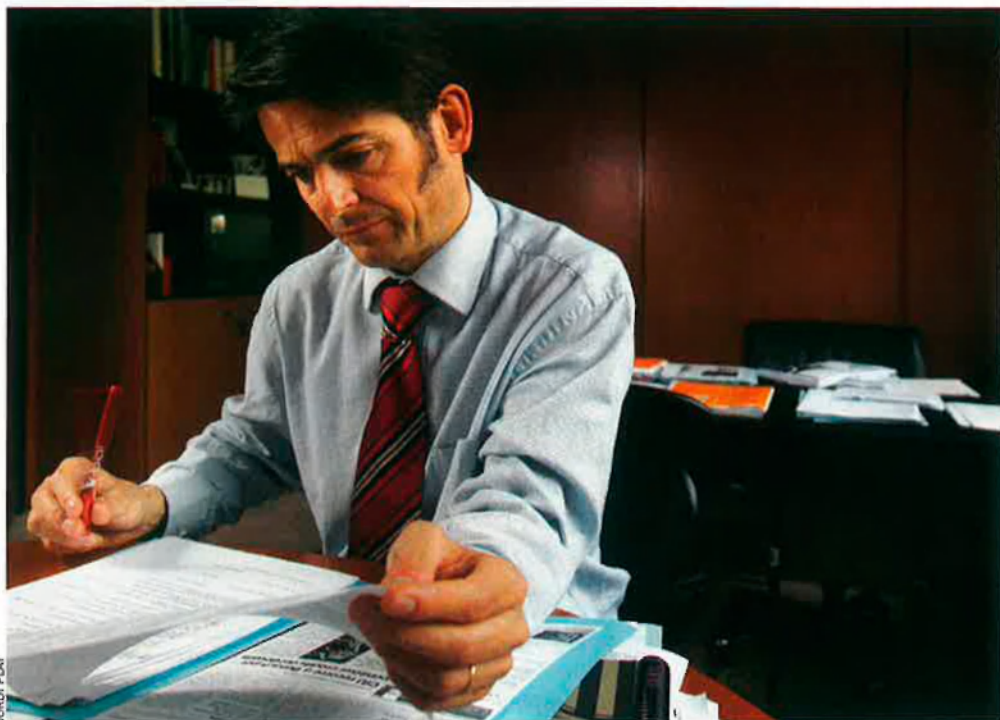
Per tant, no és una situació que se circumscriu a una data concreta. És un procés llarg que ha fet que, en part, CiU i el catalanisme polític que representem, hàgim perdut una part de la capacitat d'il·lusionar la gent. Probablement aquest procés comença amb els acords amb el PP, amb els quals no vam saber entendre els beneficis que comportaven per al país. I, continuo defensant-los perquè penso que van aportar coses positives, fins i tot l'acord de finançament del 2001. Però és cert que allò va començar a configurar aquesta imatge que dic, que ens perjudica, en la percepció que es té de nosaltres.

—I com resoldreu aquest decalatge que dieu que hi ha entre el que sou i el que la gent pugui percebre?

—Alguna cosa no l'hem feta bé, si hi ha aquesta percepció. Però comencem a enfilar part de la solució, sabent que això és feina a llarg termini. Volem fer entendre que el catalanisme i el compromís amb el país és un factor d'orgull i d'atracció. I això ho hem de fer refundant el catalanisme, políticament i socialment. El tret de sortida es dispara el 20 de novembre, amb l'aportació del projecte de la casa gran, que reivindica l'orgull de país i que podem fer grans coses. No és sols un plantejament polític. És un plantejament del catalanisme ampli, que ha de tornar a ser el motor de la societat.

—I, això, traduït al dia a dia, què vol dir?

—Mireu, l'any 1975 Jordi Pujol fa una conferència a ESADE on exposa que acaben de fundar un projecte que es diu CDC. Es planteja diverses coses, però una de les claus és que llavors "tocava fer política" per fer país.

"La gent pensa de que hem perdut autenticitat com a formació política. Consideren que 'som inequívocament els qui defensem Catalunya'. Tot i que en els darrers anys ha aparegut un 'però'"

Doncs, bé, el que ens proposa Artur Mas, el 20 de novembre, és que ara amb política només no n'hi ha prou per a fer país. Ens hem d'obrir a la societat, sí. Però també molta gent ha d'entomar la seva responsabilitat.

—Això vol dir, per exemple, que els sectors empresarials que van fer l'acte al IESE, per demanar la gestió de l'aeroport de Barcelona, haurien de mantenir la reivindicació?

—Sí, per exemple. És a dir, si compartim un projecte de país, no podem deixar-ho tot només en el flanc polític. Si hi ha diversos àmbits, compaginem-los i mirem en quin pot treballar cadascú. I això, en tots els àmbits i amb continuïtat.

—Part de la crisi del catalanisme també ve, doncs, d'una societat civil en crisi?

—En part, també, sí. Aquesta societat civil, durant molts anys, havia cedit part de la responsabilitat al que representava CiU com a formació de govern i d'entendre el país. I bé, quan el govern perd part d'aquesta musculatura, això entra en crisi.

—Com establir aquests nous lligams entre l'àmbit polític i social serà un dels elements clau de debat al congrés de CDC, concretar això de la casa gran?

—Tot això ha de prendre forma al congrés. Entenc que hi hagi gent que es demani què és això de la casa gran. Però és que no és una proposta de l'un dia per l'altre. Hem començat fent un diagnòstic del catalanisme. Creiem veure-hi una feblesa i decidim començar a treballar en això. El congrés ha d'encarnar la incorporació ideològica i organitzativa del que representa la voluntat de refundar el catalanisme, i esperar el país cap a una opció d'il·lusió, esperança i engrescament en un projecte.

—En l'àmbit organitzatiu, hi ha qui es crític amb l'actual direcció perquè és a les mans d'uns pocs —el pinyol, en diuen—, on també us hi situen a vós. Els canvis organitzatius implicaran obrir orgànicament el partit?

—Quan dic organitzativament, em refereixo a parlar de quina estructura orgànica ens dotem, més enllà de si hi és l'Oriol o no, o si hi ha *pinyols* o no.

A diferència d'algunes altres, a Convergència no hi haurà bufetades. Hi haurà, això sí, un debat per a veure com s'ha d'organitzar per afrontar allò que creiem que cal: la refundació del catalanisme. I com organitzativament superem el que és estrictament un par-

tít, i recuperem aquell sentit de xarxa, de moviment polític, més enllà del partit polític estricte.

—**I tot això com s'aplica en un context polític en el qual són indispensables, de moment, les complicitats amb més formacions per a poder tornar a governar.**

—L'aïllament de Convergència al parlament es produeix a instàncies de terceres forces polítiques. Vam intentar establir pactes el 2003 o el 2006. Però el que es posa molt en evidència és que, en la mesura que CiU continuï essent forta, els tripartits continuaran existint. Nosaltres som el qui els uneix de veritat. I el que no farem mai per estar al govern és empetitir-nos.

Per tant, la nostra batalla no pot ser una batalla per l'aritmètica política, sinó per a la construcció d'un discurs renovat. Hem de treballar a la nostra. I segur que així en traurem fruits. Hem de fer allò que creiem que li cal al país; per això hem obert aquest procés de redefinició del catalanisme.

—**CiU es pot trobar ara, per primera vegada, que no governa a Catalunya, però que és l'únic grup parlamentari català a Madrid?**

—La mateixa pregunta és significativa, perquè pressuposa que hi ha 25 diputats socialistes a Madrid que no representen això. És significatiu.

—**No són, de moment, grup parlamentari.**

—És clar, és clar. Però és que és tan evident! La gent té tan incorporat que aquests 25 diputats són del PSOE... És que mai no han estat capaços, històricament parlant, d'enfrontar-se al PSOE en allò que es refereix a Catalunya! Només vull constatar l'evidència d'això.

Però bé, nosaltres, a Madrid, hi anem a defensar els interessos de Catalunya. El que sí que ens sembla, o crec que és la voluntat que hauria d'impregnar l'acció política de Madrid, és que Espanya s'ha cansat molt de les reivindicacions de Catalunya. Per tant, és més imprescindible que mai que no hi hagi interpretacions equívokes de quin és el paper que pot fer el catalanisme a Madrid. Hem d'anar a defensar allò que és nostre. Si algunes altres vegades hi havíem anat amb la voluntat de comprometre'ns en l'estabilitat per a

JORDI PUJOL

—**"Ningú no entendria que, articulant des de CDC la casa gran del catalanisme, decidíssim de separar Unió i Convergència"**

Espanya, per a modernitzar-la, ara ja no ens correspon aquest paper. Ara cal anar a defensar els interessos de Catalunya a Madrid.

—**Actuar com un lobby?**

—No, al contrari. Si mai ningú havia tingut aquesta percepció, que actuàvem com un lobby, ara hem d'actuar com un partit nacional. Convergència ha de deixar d'actuar com un lobby i fer de partit nacional. Ho dic en el sentit polític, de defensar l'economia productiva o el teixit social, en general, de tot Espanya, etc... Ara no toca fer això. Per exemple, la llei de dependència pot ser interessant. Però el que no pot ser en cap cas és una invasió flagrant de les competències del govern de Catalunya, i que, a més a més, sigui amb els recursos condicionats des de Madrid. Això és el que no pot ser.

Nosaltres no podem estar preocupats per allò que passi als espanyols; hem de defensar inequívocament els interessos de Catalunya.

—**Això no contradiu les tesis de Duran i Lleida, que defensa que cal implicar-se en la governabilitat d'Espanya, per demostrar que el catalanisme també és bo per a Espanya?**

—No és contradictori. Passa que, personalment, penso que el procés de pedagogia ja l'hem provat del dret i del revés. Ho ha fet en Pujol durant

anys, el senyor Maragall, tothom. De fet, el principal frustrat d'aquest intent és Pasqual Maragall. Per tant, és més una qüestió de ritmes.

—**Durant la campanya electoral va deixar molt clar que sense la publicació de les balances fiscals no hi havia possibilitat de donar suport a la investidura de Zapatero. Continua aquesta exigència?**

—Ho continuem exigint, sí. És una de les condicions. Però, a més a més, volem que no hi hagi martingales, que es publiquin sense parany, d'acord amb un mètode determinat. I si amb aquestes xifres algú s'ha de tornar vermell, que s'hi torni.

La publicació de les balances implica un reconeixement que l'economia no és un concepte eteri de la unitat d'Espanya. L'economia i la capacitat de crear riquesa s'articulen d'acord amb uns territoris determinats. I allò que més empenya els partits de base espanyola, més enllà de les xifres escandaloses, és el reconeixement que aquesta unitat no existeix.

—**Una altra qüestió clau del congrés de CDC serà el debat al voltant de la relació amb Unió. Hi ha sectors a Convergència que volen separar-se'n perquè consideren que Unió els resta més que no pas els aporta. Una eventual separació és imaginable?**

—No. Ningú no entendria que, articulant des de CDC la casa gran del catalanisme, decidíssim de separar Unió i Convergència. Hem de repensar la relació per millorar l'efectivitat del catalanisme polític.

—**També en aquests moments pre-congressuals, tant a CDC com a ERC, hi qui defensa que cal un acostament entre totes dues forces. Estrictament, des del punt de vista ideològic, CDC és més propera a ERC que a UDC?**

—Jo sé què és Unió, sé què és CiU, sé què és Convergència, però em sembla que ni els dirigents d'Esquerra no tenen gens clar què volen que sigui el seu partit. M'han despistat a mi, i milers dels seus votants, amb qui crec que comparteixo una imaginari de país. Sigui com sigui, ni Convergència ni Unió no haurien fet, com ha fet l'actual Esquerra, Montilla president.

Enric Rimbau